

*„ Aen onsen Genedigen Heere den Prince van Oraengien , Grave van
„ Nassou , Ec. Heere van Breda , Ec.*

„ Supplicéren in alder oitmoet ende venerencie Uwer Ex^{tien} goetwillige en-
„ de onderdanige ondersatene de Borgeren ende Ingesetenen van Uwer Ex^{tien}
„ Stadt Breda , door de openbare Predicatie van Gods Woordt , in ende omtrent
„ derselver Uwer Ex^{tien} Stadt nu onlancx gedaen , totte liefde van denselven
„ Woerde ende van syn heylich Evangelium beruert ende ontsteken synde ,
„ ende verstaen hebbende , dat deselve begonste Predicatie voirtaen gedaen sou-
„ de moeten worden buyten deselve Stadt , Dat Uwer Ex^{tien} gelieve te consi-
„ dereren ende te aenmercken de onbequamicheden ende inconveniénten daer
„ in gelegen , en die daer uit souden mogen toecomen : In den yersten de
„ onbequaemheyt ende ongelegentheyt der plaets , mitsdyen de winter nu aen-
„ staende ende nakende is , Dat men nu alreede begonst heeft de jonge Kyn-
„ déren in de godsalige Leere te leeren ende te onderwysen ; dwelck , over-
„ mits de groote ongelegentheyt ende onbequamicheyt alnu soude moeten
„ werden geïnterrumpeert , Datter veel crancke Vroukens ende van kynde be-
„ vrucht syn , denwelcken het oick seer qualick mogelick soude syn soo verre
„ buyten te gaen , Dat het oick nyet wel gelegen en soude syn , de cleyne
„ nyeuw geborene Kynderkens buyten de Stadt , door coude , regen ende
„ wynt

„ wynt te dragen, om deselve ten Doope te presenteren, Dat het oick seer
 „ forchelick ende periculoos soude wesen, want hoewel sy Supplianten van
 „ Uwe Genad: wegen geaffsecureert souden syn, soo souden nochtans de
 „ quaetwillige van daer omtrent, als Boeren ende andere, by andere hatige
 „ ende misgunstige, soo wel bynnen als buyten der Stadt, hen Supplianten en-
 „ de de godsalige Predicatie des heyligen Evangeliums met veele leugenen
 „ ende laiterringen beswarende, beruert ende opgestooët wesende, hen Sup-
 „ plianten verstooren ende oproer maecken mogen, eer dat men denselven daer
 „ in belet, of hen Supplianten daer tegens succours soude connen doen, Ende
 „ en soude men sulcken hatigen ende misgunstigen, oft den ghenen die sy daer
 „ toe oprueren ende verwecken souden mogen, nyet connen beletten; sy en
 „ souden by nachte de bouwinge ende tymmeringe, die by hen Supplianten al-
 „ daer gemaect souden mogen worden, afbreken ende vernyelen, Door welc-
 „ ke oirfaecken ende consideratien oick soude mogen gebueren, datter vele
 „ die de godsalige Leere souden hebben begonst te smaecken, ende hen van
 „ der Roomscbe Religie afgesondert, hen selven hier toe oick nyet begeven-
 „ de, souden in een enckele godloosheyt mogen vallen. Alle 't welck des hier
 „ voir geruert is, ende des meer daer in geconsidereert mach worden, by
 „ Uwer Extien genadelick aenmerkende, Bidden ende suppliceren dese Sup-
 „ plianten, Uwer Extien goede onderdanige ondersaten, seer uitmoedelick, dat
 „ derselver Uwer Extien gelieve hen totte Predicatie van Gods Woordt ende
 „ administratïe ende uitdeylinge van de heylige Sacramenten, ennigen Tem-
 „ ple in der voirsz Uwer Extien Stadt te gommen ende toe te laten, als Marcken-
 „ dale, oft cijnige andere bequamo, van do ghene die doch ledich staen, ende
 „ geacht mogen werden als oft se buyten de Stadt waren, naedyen dezelve
 „ buyten het yerste begryp van deselve Stadt staen ende gelegen syn, Daer
 „ by oick considererende, dat deselve Tempelen tot dyen eynde geëriggeert en-
 „ de opgericht syn, om den Godsdienst ende de Gebeden daer in te doen, soo
 „ als het van Gode in syn heylich Woordt bevolen is, het welck gheender
 „ prescriptie der tyden, door abuys van menschen, en can onderworpen syn,
 „ Ende dat sy Supplianten, borgeren ende ingesetenen Uwer Extien Stadt voirsz,
 „ (Die in alle behoirlieke gehoirsaemheyt willen Uwer Extien onderworpen syn,
 „ soo als sy tot noch toe oick altyt geweest syn, ende vooirts begeren te bly-
 „ ven) nyet en hebben misdaen waer door sy souden mogen worden geban-
 „ nen uit der voirsz Stadt gemeyne plaetsen, by honne voirouders geëriggeert,
 „ ende tot reparatie ende onderhoudinge van dewelcke sy luyde ende hon-
 „ voirouders altyt gewillichlick hebben gecontributeert, Dwelck dat voirsz is
 „ de voirsz Supplianten oick verhopen des te beter van Uwer Extien te mogen
 „ vercrygen, gemerkt sy verstaen dat die van Antwerpen, ende in meer ande-
 „ re plaetsen, bynnen de Stadt blyven hon Predicatiën docnde, Zal oick Uwer
 „ Extien gelieven te aenmercken, dat tghiene des by hen Supplianten alnu mit de-
 „ sen versocht wordt, sal dienen tot peysc, vrede ende eendrachtigheyt van
 „ den ganschen Lande, want het kenlick is dat de menichfuldige seditionen ende
 „ beruerten om der Religie wille int Conincryck van Vranckryck honnen yer-
 „ sten oirspronck genomen hebben, nut dyen de Predicatiën buyten de Steden
 „ geordonneert waeren, soo alst genoech blyet uit den jammerlycken moort
 „ tot Vassy geperpetreert, gelyck men oick nu onlancx gesien heeft te Tho-
 „ louise, alwaer groote bloeftortinge onder de Predicatie by de vyanden der
 „ waerheyt gedaen is geweest, nyettegenstaende dat de gemeynte aldaer assieu-
 „ rance ende versekeringe van den Coninck ende van alle de Staten des Lants
 „ hadde, Aengesien dan dese petitie ende begeerte der Supplianten voirsz is
 „ redelick, ende dienende tot gemeyn welvaert ende vrede des Lants, ende
 „ besondere tot stichtinge van alle menschen, ende tot grootmaeckinge des
 „ Goddelicken naems, denwelcken men boven al eere ende dienst schuldich is,
 „ soo bidden ende suppliceren sy Supplianten seer uitmoedelick als voir, &c.

De Apostille op den kant staande, was van den volgenden inhoudt:

„ Syne Excellentie gesien hebbende dese Supplicatie, heeft wel willen ver-
 „ claren nyet te willen oft begeeren te contrarieren der Resolutie gegeven by

BESCHRYVING DER STADT EN LANDE

„ de Hoocheyt van myn Vrouwe die Hertoginne van Parma Regente, op dc
„ Supplicatie by de Heeren ende Edelen geprefenteert op tfayt van de nyeue
„ Predicatie, waeromme sullen die Supplianten hen daer na mogen reguleren.
„ Aet., onder Syn Ex^{tie} name ,tAntwerpen, tweeden dach van Septembri 1566.

(Getekent)

GUILLE DE NASSAU.